

TITRE X. - Indépendants

EXPOSE DES MOTIFS

Ce projet met en œuvre l'accord de coalition fédérale et, plus précisément, le passage concernant la convergence des régimes indiquant « *Nous ajustons le régime de cotisations pour les indépendants qui souhaitent continuer à travailler après l'âge légal de la pension et qui n'ont pas encore pris leur pension, afin qu'ils puissent automatiquement continuer à accumuler des droits à la pension s'ils continuent de payer leurs contributions sociales* ».

Ce projet adapte les dispositions régissant les cotisations après l'âge légal de la pension (article 13 de l'arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 organisant le statut social des travailleurs indépendants) pour permettre à cette catégorie de se constituer encore des droits à la pension supplémentaires après l'âge légal de la pension.

À l'heure actuelle, les travailleurs indépendants qui atteignent l'âge légal de la pension mais ne perçoivent pas de pension de retraite, ne peuvent pas se constituer de droits à la pension supplémentaires, du moins si leurs revenus en tant que travailleurs indépendants restent inférieurs au seuil minimum d'un travailleur indépendant à titre principal (pour 2025 : 17.008,88 euros).

Désormais, les travailleurs indépendants qui atteignent l'âge légal de la pension mais ne bénéficient pas d'une pension de retraite ou d'une pension de survie ou ne bénéficient effectivement que d'une pension de survie, sont redevables des mêmes cotisations qu'un travailleur indépendant à titre principal (20,5 % / 14,16 %). Ils cotisent sur base du même seuil minimum qu'un travailleur indépendant à titre principal (pour les conjoints aidants et les primo-starters, les seuils minimums respectifs s'appliquent).

Ces travailleurs indépendants (sans paiement d'une pension de retraite ou uniquement paiement d'une pension de survie) peuvent, s'ils le souhaitent, demander à continuer à cotiser sur base du régime

TITEL X. - Zelfstandigen

MEMORIE VAN TOELICHTING

Dit ontwerp geeft uitvoering aan het Regeerakkoord en meer bepaald aan de passage betreffende de convergentie tussen de stelsels: '*De bijdrageregeling voor zelfstandigen die na de wettelijke pensioenleeftijd verder willen werken en hun pensioen nog niet opgenomen hebben, passen we aan zodat ze automatisch verder pensioenrechten opbouwen indien ze verder sociale bijdragen blijven betalen*'.

Dit ontwerp past de bepalingen die de bijdragen na de wettelijke pensioenleeftijd regelen (artikel 13 van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen) aan, zodat deze categorie nog bijkomende pensioenrechten kan opbouwen na de wettelijke pensioenleeftijd.

Op heden kunnen zelfstandigen die de wettelijke pensioenleeftijd bereiken, maar geen rustpensioen ontvangen, geen bijkomende pensioenrechten opbouwen, althans wanneer hun inkomsten als zelfstandige onder de minimumdrempel van een zelfstandige in hoofdberoep (voor 2025: 17.008,88 EUR) blijven.

Voortaan zijn zelfstandigen die de wettelijke pensioenleeftijd bereiken, maar geen rustpensioen of overlevingspensioen, of enkel effectief een overlevingspensioen ontvangen, dezelfde bijdragen verschuldigd als een zelfstandige in hoofdberoep (20,5 % / 14,16 %). Zij dragen bij op dezelfde minimumdrempel als een zelfstandige in hoofdberoep (voor meewerkende echtgenoten en primostarters gelden de respectievelijke minimumdrempels).

Indien gewenst kunnen deze zelfstandigen (zonder betaling van een rustpensioen of enkel de betaling van een overlevingspensioen) vragen dat de huidige bijdrageregeling op hen van toepassing blijft en

actuel de cotisations et à ne pas se constituer de droits à la pension supplémentaires après l'âge légal de la pension.

Les indépendants qui ont atteint l'âge légal de la pension et dont la pension de survie a été totalement suspendue en raison du dépassement des limites autorisées sont redevables des mêmes cotisations qu'un indépendant à titre principal (20,5% / 14,16%). Ils cotisent au même seuil minimum qu'un indépendant à titre principale (les seuils minimums respectifs s'appliquent aux conjoints aidants et aux primostarters).

Compte tenu des limites autorisés (pour 2025 : 23.377 euros sans enfant à charge), ces indépendants n'ont pas la possibilité de demander à tomber sous le régime de cotisation actuel (à savoir 20,5% / 14,16% dès que les revenus dépassent le seuil d'exemption des pensionnés). Cela n'a aucune plus-value, compte tenu de la hauteur de leurs revenus (qui sont supérieurs au seuil minimum d'un indépendant à titre principal).

Par souci d'exhaustivité : les indépendants qui perçoivent une pension de survie avant d'atteindre l'âge légal de la pension sont des indépendants à titre principal et relèvent du régime de cotisations de l'article 12 de l'arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 organisant le statut social des travailleurs indépendants, même si la pension de survie est totalement suspendue en raison du dépassement des limites autorisées.

zullen ze geen bijkomende pensioenrechten opbouwen na de wettelijke pensioenleeftijd.

Zelfstandigen die de wettelijke pensioenleeftijd bereiken en wiens overlevingspensioen volledig geschorst is wegens het overschrijden van de toegelaten grenzen, zijn dezelfde bijdragen verschuldigd als een zelfstandige in hoofdberoep (20,5 % / 14,16 %). Zij dragen bij op dezelfde minimumdrempel als een zelfstandige in hoofdberoep (voor meewerkende echtgenoten en primostarters gelden de respectievelijke minimumdrempels).

Gelet op de hoogte van de toegelaten grenzen (voor 2025: 23.377 euro zonder kind ten laste), wordt aan deze zelfstandigen niet de mogelijkheid gegeven om te vragen onder de huidige bijdrageregeling te vallen (namelijk 20, 5% / 14, 16% van zodra de inkomsten de vrijstellingsgrens voor de gepensioneerden overschrijden). Dit heeft geen meerwaarde, gelet op de hoogte van hun inkomsten (die boven de minimumdrempel van een zelfstandige in hoofdberoep liggen).

Voor de volledigheid: zelfstandigen die een overlevingspensioen genieten voor het bereiken van de wettelijke pensioenleeftijd, zijn zelfstandigen in hoofdberoep en vallen onder de bijdrageregeling van artikel 12 van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen, ook indien het overlevingspensioen volledig wordt geschorst wegens het overschrijden van de toegelaten grenzen.

COMMENTAIRES DES ARTICLES

CHAPITRE 1er. – Modifications de l'arrêté royal n°38 du 27 juillet 1967 organisant le statut social des travailleurs indépendants.

Art. X+1.

Cet article apporte une série de modifications à l'article 11, § 3, alinéa 6, de l'arrêté royal n°38 du 27

TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

HOOFDSTUK 1. - Wijzigingen van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen

Art. X+1.

Dit artikel brengt een aantal wijzigingen aan in artikel 11, § 3, zesde lid, van het koninklijk besluit nr. 38 van

juillet 1967 organisant le statut social des travailleurs indépendants.

27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen.

Cette disposition décrit sur quel revenu un travailleur indépendant peut payer provisoirement des cotisations réduites dans l'année même de cotisations (sur base d'éléments objectifs).

Deze bepaling beschrijft op welk inkomen een zelfstandige voorlopig in het bijdragejaar zelf verminderde bijdragen kan betalen (op basis van objectieve elementen).

Etant donné les modifications au régime de cotisations des travailleurs indépendants pensionnés apportées par la présente loi, il est également nécessaire d'adapter l'article 11, § 3, alinéa 6, de l'arrêté royal n°38 de telle sorte que chaque catégorie de travailleurs indépendants pensionnés puisse demander une réduction de cotisations :

Gelet op de wijzigingen die door de huidige wet worden aangebracht aan de bijdrageregeling van de gepensioneerde zelfstandigen, is het ook noodzakelijk om ook artikel 11, § 3, zesde lid, van het koninklijk besluit nr. 38 aan te passen, zodat elke categorie van gepensioneerde zelfstandigen een vermindering van bijdragen kan aanvragen:

1° le travailleur indépendant qui atteint l'âge légal de la pension, mais ne prend pas sa pension de retraite ou sa pension de survie, ou qui obtient effectivement uniquement une pension de survie, et qui est redevable des mêmes cotisations que celles d'un travailleur indépendant à titre principal (nouvel article 13, § 2, alinéas 1er et 2), peut demander une réduction de cotisations de la même façon qu'un travailleur indépendant à titre principal. Cette catégorie de travailleurs indépendants a le choix de cotiser soit sur la base du revenu minimum fixé par la loi, soit sur la base d'un revenu estimé par le travailleur indépendant concerné qui est supérieur au revenu minimum légal précité.

1° de zelfstandige die de wettelijke pensioenleeftijd bereikt, maar zijn rustpensioen of overlevingspensioen niet opneemt of enkel een overlevingspensioen effectief verkrijgt, en die dezelfde bijdragen verschuldigd is als een zelfstandige in hoofdberoep (het nieuwe artikel 13, § 2, eerste en tweede lid), kan een vermindering van bijdragen vragen op dezelfde manier als een zelfstandige in hoofdberoep. Deze categorie van zelfstandigen heeft de keuze om bij te dragen hetzij op basis van het bij wet bepaalde minimuminkomen, hetzij op basis van een door de betrokken zelfstandige geraamd inkomen dat hoger is dan voormeld wettelijk minimuminkomen.

2° le conjoint aidant pensionné qui atteint l'âge légal de la pension, mais ne prend pas sa pension de retraite ou sa pension de survie, ou qui obtient effectivement uniquement une pension de survie, et qui est redevable des mêmes cotisations que celles d'un conjoint aidant maxi-statut (nouvel article 13, § 2, alinéas 1 et 3), peut demander une réduction des cotisations de la même façon qu'un conjoint aidant maxi-statut. Cette catégorie de travailleurs indépendants a le choix de cotiser soit sur la base du revenu minimum fixé par la loi, soit sur la base d'un revenu estimé par le travailleur indépendant concerné qui est supérieur au revenu minimum légal précité.

2° de meewerkende echtgenoot die de wettelijke pensioenleeftijd bereikt, maar zijn rustpensioen of overlevingspensioen niet opneemt of enkel een overlevingspensioen effectief verkrijgt en die dezelfde bijdragen verschuldigd is als een meewerkende echtgenoot maxi-statut (het nieuwe artikel 13, § 2, eerste en derde lid), kan een vermindering van bijdragen vragen op dezelfde manier als een meewerkende echtgenoot maxi-statut. Deze categorie van zelfstandigen heeft de keuze om bij te dragen hetzij op basis van het bij wet bepaalde minimuminkomen, hetzij op basis van een door de betrokken zelfstandige geraamd inkomen dat hoger is dan voormeld wettelijk minimuminkomen.

3° le travailleur indépendant qui atteint l'âge légal de la pension et qui prend effectivement sa pension de retraite ou qui obtient le paiement effectif d'une pension de retraite anticipée en qualité de travailleur indépendant ou de travailleur salarié et qui est redevable de cotisations sociales réduites (nouvel article 13, § 1er), peut demander une réduction de cotisations sur la base d'un revenu estimé par le travailleur indépendant, s'il peut démontrer que son revenu pour l'année même de cotisation ne dépassera pas le revenu estimé. Cela signifie que si le revenu estimé est inférieur au seuil de cotisations en dessous duquel certains pensionnés ne sont pas redevables de cotisations, l'intéressé peut demander à ne pas payer de cotisations sociales provisoires. Il en va de même pour le travailleur indépendant dont la pension de retraite anticipée en qualité de travailleur indépendant ou de travailleur salarié a été totalement suspendue en raison du dépassement des plafonds autorisés (nouvel article 13, § 2/1), et pour le travailleur indépendant qui atteint l'âge légal de la pension, mais ne prend pas sa pension de retraite ou n'obtient qu'une pension de survie et demande à ce que des cotisations réduites puissent être payées (nouvel article 13, § 2/2).

4° le travailleur indépendant qui atteint l'âge légal de la pension, mais ne prend pas sa pension de retraite ou sa pension de survie, ou qui obtient effectivement uniquement une pension de survie, et qui est redevable des mêmes cotisations que celles d'un travailleur indépendant "primo-starter" (nouvel article 13, § 2, alinéas 1er et 5), peut demander une réduction de cotisations de la même façon qu'un travailleur indépendant "primo starter". Cette catégorie de travailleurs indépendants a le choix de cotiser soit sur la base du revenu minimum fixé par la loi, soit sur la base d'un revenu estimé par le travailleur indépendant concerné qui est supérieur au revenu minimum légal précité.

Art. X+2.

Cet article adapte l'article 11, § 3, alinéa 10, de l'arrêté royal n°38. Il ne s'agit ici que d'une pure modification de nature technique: il est fait référence ici aux différents seuils minimaux qui s'appliquent et

3° de zelfstandige die de wettelijke pensioenleeftijd bereikt en zijn rustpensioen effectief opneemt of die de betaling van een vervroegd rustpensioen als zelfstandige of als werknemer effectief verkrijgt, en die verminderde bijdragen verschuldigd is (het nieuwe artikel 13, § 1), kan een vermindering van sociale bijdragen vragen op basis van een door de zelfstandige geschat inkomen, indien hij aannemelijk maakt dat zijn inkomen van het bijdragejaar zelf het geschatte inkomen niet zal overschrijden. Dit houdt in dat wanneer het geraamde inkomen lager is dan de bijdragegrens waaronder sommige gepensioneerden geen bijdragen verschuldigd zijn, betrokkene kan vragen om geen voorlopige sociale bijdragen te moeten betalen. Hetzelfde geldt zowel voor de zelfstandige wiens vervroegd rustpensioen als zelfstandige of als werknemer volledig geschorst is wegens het overschrijden van de toegelaten grenzen (het nieuwe artikel 13, § 2/1), als voor de zelfstandige die de wettelijke pensioenleeftijd bereikt, maar zijn rustpensioen niet opneemt of enkel een overlevingspensioen verkrijgt en vraagt om alsnog verminderde bijdragen te betalen (het nieuwe artikel 13, § 2/2).

4° de zelfstandige die de wettelijke pensioenleeftijd bereikt, maar zijn rustpensioen of overlevingspensioen niet opneemt of enkel een overlevingspensioen effectief verkrijgt en die dezelfde bijdragen verschuldigd is als een primostarter (het nieuwe artikel 13, § 2, eerste en vijfde lid), kan een vermindering van bijdragen vragen op dezelfde manier als een zelfstandige 'primostarter'. Deze categorie van zelfstandigen heeft de keuze om bij te dragen hetzij op basis van het bij wet bepaalde minimuminkomen, hetzij op basis van een door de betrokken zelfstandige geraamd inkomen dat hoger is dan voormeld wettelijk minimuminkomen.

Art. X+2.

Dit artikel past artikel 11, § 3, tiende lid, van het koninklijk besluit nr. 38 aan. Het betreft hier louter een wijziging van technische aard: er wordt verwezen naar de verschillende minimumdrempels die gelden en de minimumdrempels die gelden voor

ceux relatifs à certaines catégories de travailleurs indépendants pensionnés sont ajoutés.

sommige categorieën van gepensioneerde zelfstandigen worden toegevoegd.

Art. X+3.

Art. X+3.

Le régime des cotisations pour les travailleurs indépendants pensionnés est adapté sur une série de points de sorte que la totalité de l'article 13 de l'arrêté royal n°38 (qui contient le régime des cotisations pour les travailleurs indépendants pensionnés) a été réécrit pour le rendre plus clair et plus cohérent.

De bijdrageregeling voor gepensioneerde zelfstandigen wordt op een aantal vlakken aangepast zodat het volledige artikel 13 van het koninklijk besluit nr. 38 (dat de bijdrageregeling van gepensioneerde zelfstandigen bevat) wordt herschreven om het duidelijker en meer samenhangend te maken.

Pour l'application de l'article 13, *l'âge légal de la pension* doit être compris tel que déterminé dans l'article 3, § 1er, 1^{er}bis ou 1^{er}ter de l'arrêté royal du 30 janvier 1997 relatif au régime de pension des travailleurs indépendants en application des articles 15 et 27 de la loi du 26 juillet 1996 portant modernisation de la sécurité sociale et assurant la viabilité des régimes légaux de pensions et de l'article 3, § 1er, 4°, de la loi du 26 juillet 1996 visant à réaliser les conditions budgétaires de la participation de la Belgique à l'Union économique et monétaire européenne.

Voor de toepassing van artikel 13 moet onder *wettelijke pensioenleeftijd* de pensioenleeftijd worden begrepen zoals bepaald in artikel 3, § 1, 1bis of 1ter, van het koninklijk besluit van 30 januari 1997 betreffende het pensioenstelsel der zelfstandigen met toepassing van de artikelen 15 en 27 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels en van artikel 3, § 1, 4°, van de wet van 26 juli 1996 strekkende tot realisatie van de budgettaire voorwaarden tot deelname van België aan de Europese en Monetaire Unie.

Plus précisément, l'âge légal de la pension est de

Concreet is de wettelijke pensioenleeftijd:

- 65 ans pour les personnes nées avant le 1er janvier 1960 ;
- 66 ans pour les personnes nées entre le 1er janvier 1960 et le 31 décembre 1963 ;
- 67 ans pour les personnes nées à partir du 1er janvier 1964.

- 65 jaar voor de personen geboren vóór 1 januari 1960;
- 66 jaar voor de personen geboren tussen 1 januari 1960 en 31 december 1963;
- 67 jaar voor de personen geboren vanaf 1 januari 1964.

La référence dans l'article 13 à une pension *anticipée* fait référence à une pension obtenue avant l'âge légal belge de la pension (donc soit 65, 66 ou 67 ans). Les pensions perçues avant cet âge sont considérées comme des pensions anticipées au sens du présent article. Supposons qu'une personne perçoive une pension légale d'un État membre de l'UE à l'âge légal de la pension qui y est applicable (par exemple 62 ans), cela est considéré comme une pension anticipée (bien que dans le pays d'origine, il s'agisse d'une pension perçue à l'âge légal).

De verwijzing in artikel 13 naar een *vervroegd pensioen* heeft betrekking op een pensioen dat wordt verkregen vóór de Belgische wettelijke pensioenleeftijd (dus ofwel 65, 66 of 67 jaar). De pensioenen die vóór die leeftijd worden verkregen, worden voor de toepassing van dit artikel beschouwd als vervroegde pensioenen. Stel dat iemand een wettelijk pensioen uit een EU-lidstaat ontvangt op de daar geldende wettelijke pensioenleeftijd (bijvoorbeeld 62 jaar), dan wordt dit beschouwd als een vervroegd pensioen (hoewel het in het land van oorsprong over een pensioen ontvangen op de wettelijke pensioenleeftijd gaat).

Le **premier paragraphe** a trait au régime de cotisations des:

- personnes qui atteignent l'âge légal de la pension et qui obtiennent effectivement une pension de retraite (en tant que salarié, travailleur indépendant ou fonctionnaire) et
- personnes qui obtiennent effectivement une pension de retraite anticipée en qualité de travailleur indépendant ou de travailleur salarié.

Pour elles, un pourcentage de cotisations réduit (14,70 % en 14,16 %) s'applique et il n'y a pas de seuil minimum applicable sur base duquel des cotisations sont dues. En dessous d'un certain montant (pour 2025: 3.763,51 euros), il n'y a même aucune cotisation due.

Le **deuxième paragraphe** a trait au régime de cotisations des :

- personnes qui atteignent l'âge légal de la pension sans obtenir effectivement une pension de retraite ou une pension de survie et
- personnes qui atteignent l'âge légal de la pension et qui obtiennent effectivement uniquement une pension de survie.

Ils sont redevables des mêmes cotisations (pourcentage de cotisations de 20,5 % et 14,16 %) que celles d'un travailleur indépendant à titre principal, en y incluant le seuil minimum (2025: 17.008,88 euros) qui s'applique à un travailleur indépendant à titre principal. Ils peuvent ainsi se constituer des droits à la pension supplémentaires après l'âge légal de la pension.

Les conjoints aidants maxi-statut sont redevables de cotisations calculées sur le seuil minimum des conjoints aidants maxi-statut (2025: 7.472,00 euros). Il est aussi prévu que les personnes de cette catégorie sont censées avoir payé une cotisation au moins égale à la cotisation minimale d'un travailleur

De **eerste paragraaf** omvat de bijdrageregeling van:

- de personen die de wettelijke pensioenleeftijd bereiken en effectief een rustpensioen (als werknemer, zelfstandige of ambtenaar) verkrijgen en
-
- de personen die effectief een vervroegd rustpensioen als zelfstandige of als werknemer verkrijgen.

Voor hen geldt een verminderd bijdragepercentage (14,70 % en 14,16 %) en geldt er geen minimumdrempel waarop er bijdragen verschuldigd zijn. Onder een bepaald bedrag (voor 2025: 3.763,51 euro) zijn er trouwens helemaal geen bijdragen verschuldigd.

De **tweede paragraaf** omvat de bijdrageregeling van:

- de personen die de wettelijke pensioenleeftijd bereiken zonder effectief een rustpensioen of een overlevingspensioen te verkrijgen en
-
- de personen die de wettelijke pensioenleeftijd bereiken en uitsluitend effectief een overlevingspensioen verkrijgen.

Zij zijn dezelfde bijdragen (bijdragepercentage van 20,5 % en 14,16 %) verschuldigd als een zelfstandige in hoofdberoep, met inbegrip van de minimumdrempel (2025: 17.008,88 euro) die geldt voor een zelfstandige in hoofdberoep. Zo kunnen zij ook nog bijkomende pensioenrechten opbouwen na de wettelijke pensioenleeftijd.

De meewerkende echtgenoten maxi-statuuut zijn bijdragen verschuldigd, berekend op de minimumdrempel van de meewerkende echtgenoten maxi-statuuut (2025: 7.472,00 euro). Er wordt ook bepaald dat de personen van deze categorie geacht worden een bijdrage betaald te hebben die minstens

indépendant à titre principal (2025 : 17.008,88 euros). Elles peuvent ainsi se constituer encore des droits à la pension supplémentaires après l'âge légal de la pension.

Les travailleurs indépendants qui remplissent les conditions pour bénéficier du régime de cotisations favorable des primo-starters (article 12, § 1bis) sont redevables de cotisations calculées sur le seuil prévu pour les primo-starters (2025 : 8.783,48 euros). Il est aussi prévu que les personnes de cette catégorie sont censées avoir payé une cotisation au moins égale à la cotisation minimale d'un travailleur indépendant à titre principal (2025 : 17.008,88 euros). Elles peuvent ainsi se constituer encore des droits à la pension supplémentaires après l'âge légal de la pension.

Exemple : l'intéressé débute une activité indépendante à titre principal le 5 octobre 2024 et remplit les conditions pour bénéficier du taux de cotisation favorable pour les primo-starters. Ainsi, il n'a, notamment, à aucun moment pendant les 20 trimestres précédant le début de son activité indépendante, été un travailleur indépendant à titre principal ou un travailleur indépendant à titre principal assimilé à un travailleur indépendant à titre complémentaire.. Par conséquent, il est redevable d'une cotisation réduite pour quatre trimestres. Il atteint l'âge légal de la pension le 5 juillet 2025 (sans obtenir une pension de retraite). Les cotisations seront également calculées au troisième trimestre 2025 en tenant compte du seuil minimum des primo-starters. Dans ce cas, en tenant compte de ce seuil des primo-starters, il paiera 20,5% sur ses revenus .

Le paragraphe 2/1 a trait au régime de cotisations des personnes dont la pension de retraite anticipée en qualité de travailleur indépendant ou de travailleur salarié est totalement suspendue en raison du dépassement des plafonds autorisés.

Pour elles, le pourcentage de cotisations de 20,50 % et 14,16 % s'applique et il n'y a pas de seuil minimum applicable sur lequel des cotisations sont dues. En dessous d'un certain montant (pour 2025: 3.763,51 euros), il n'y a même aucune cotisation due.

gelijk is aan de minimumbijdrage van een zelfstandige in hoofdberoep (2025: 17.008,88 euro). Zo kunnen zij nog bijkomende pensioenrechten opbouwen na de wettelijke pensioenleeftijd.

De zelfstandigen die aan de voorwaarden voldoen om de gunstige bijdrageregeling inzake primostarters te genieten (artikel 12, §1bis), zijn bijdragen verschuldigd, berekend op de drempel voorzien voor primostarters (2025: 8.783,48 euro). Er wordt ook bepaald dat de personen van deze categorie geacht worden een bijdrage betaald te hebben die minstens gelijk is aan de minimumbijdrage van een zelfstandige in hoofdberoep (2025: 17.008,88 euro). Zo kunnen zij nog bijkomende pensioenrechten opbouwen na de wettelijke pensioenleeftijd.

Voorbeeld: betrokkene start een zelfstandige activiteit in hoofdberoep op 5 oktober 2024. Hij voldoet aan de voorwaarden om de gunstige bijdrageregeling inzake primostarters te genieten. Zo was hij tijdens de twintig kwartalen voor aanvang van zijn zelfstandige activiteit op geen enkel ogenblik een zelfstandige in hoofdberoep of een zelfstandige in hoofdberoep die was gelijkgesteld met een zelfstandige in bijberoep. Bijgevolg is hij gedurende vier kwartalen een verlaagde voorlopige bijdrage verschuldigd. Hij bereikt de wettelijke pensioenleeftijd op 5 juli 2025 (zonder een rustpensioen te verkrijgen). Ook in het derde kwartaal van 2025 worden de bijdragen berekend rekening houdend met de minimumdrempel van de primostarters. In dat geval zal hij 20,5 % betalen op zijn inkomsten, rekening houdend met de drempel van de primostarters.

Paragraaf 2/1 omvat de bijdrageregeling voor de personen van wie het vervroegd rustpensioen als zelfstandige of als werknemer volledig geschorst is wegens het overschrijden van de toegelaten grenzen.

Voor hen geldt het bijdragepercentage van 20,5 % en 14,16 % en geldt er geen minimumdrempel waarop er bijdragen verschuldigd zijn. Onder een bepaald bedrag (voor 2025: 3.763,51 euro) zijn er trouwens helemaal geen bijdragen verschuldigd.

Le paragraphe 2/2 prévoit que

- les personnes qui atteignent l'âge légal de la pension sans obtenir effectivement une pension de retraite (nouvel article 13, § 2) peuvent choisir de bénéficier du régime de cotisations de l'article 13 § 2 /1 (20,5 % et 14,16 % et sans seuil minimum) et
- les personnes qui atteignent l'âge légal de la pension et qui obtiennent effectivement uniquement une pension de survie (nouvel article 13, § 2) peuvent choisir de bénéficier du régime de cotisations plus favorable de l'article 13, § 1 (14,70 % et 14,16 % et sans seuil minimum).

Si l'intéressé opte pour cette piste, il ne se constitue pas de droits supplémentaires à la pension après l'âge légal de la pension (sauf ceux qui cotisent au pourcentage normal de 20,5% et dont les revenus atteignent le seuil minimum d'un travailleur indépendant à titre principal).

Le Roi déterminera la procédure d'application et les modalités de celle-ci.

Dans le **troisième paragraphe**, il est accordé au Roi le pouvoir de déterminer dans quels cas les travailleurs indépendants pensionnés sont censés avoir cessé toute activité professionnelle. Ce paragraphe a été repris intégralement de la version précédente de l'article 13 de l'arrêté royal n°38.

Le Roi a ainsi déterminé que les pensionnés qui exercent une activité agricole ou horticole limitée ne sont plus assujettis au statut social des travailleurs indépendants. Le Roi a aussi déterminé que le travailleur indépendant pensionné qui exerce un mandat gratuit n'est pas de ce chef censé exercer une activité professionnelle s'il prouve la gratuité de ce mandat.

Paragraaf 2/2 voorziet dat

- de personen die de wettelijke pensioenleeftijd bereikt hebben, zonder effectief de betaling van een rustpensioen te verkrijgen (het nieuwe artikel 13, § 2) ervoor kunnen kiezen om onder de bijdrageregeling van artikel 13 § 2/1 te vallen (20,5 % en 14,16 % en zonder minimumdrempel) en
- de personen die de wettelijke pensioenleeftijd bereikt hebben, en die uitsluitend effectief een overlevingspensioen verkrijgen, ervoor kunnen kiezen om onder de gunstigere bijdrageregeling van artikel 13, § 1, te vallen (14,70 % en 14,16 % en zonder minimumdrempel).

Indien betrokkene hiervoor opteert, bouwt hij geen bijkomende pensioenrechten op na de wettelijke pensioenleeftijd (tenzij wie bijdraagt aan het normale percentage van 20,5 % en wiens inkomsten de minimumdrempel van een zelfstandige in hoofdberoep bereiken).

De Koning zal de aanvraagprocedure en de modaliteiten ervan bepalen.

In een **derde paragraaf** wordt aan de Koning de bevoegdheid verleend om te bepalen in welke gevallen de gepensioneerde zelfstandigen geacht worden iedere beroepsbezigheid te hebben stopgezet. Deze paragraaf werd integraal hernomen uit de vorige versie van artikel 13 van het koninklijk besluit nr. 38.

De Koning heeft zo bepaald dat gepensioneerden die een beperkte land- of tuinbouwactiviteit uitoefenen onder bepaalde voorwaarden niet meer verzekeringsplichtig zijn in het sociaal statuut der zelfstandigen. Zo ook heeft de Koning bepaald dat de gepensioneerde zelfstandige die een kosteloos mandaat uitoefent uit dien hoofde geacht wordt geen beroepsbezigheid uit te oefenen wanneer hij de kosteloosheid van dit mandaat bewijst.

Art. X+4.

Cet article remplace et simplifie, sur le plan légistique, les dispositions de l'article 13*bis*, § 2, de l'arrêté royal n° 38 relatives aux cotisations dont sont redevables les différentes catégories de cotisants en cas de début d'activité (du premier trimestre au dernier trimestre de la troisième année complète, prolongée, le cas échéant, avec les trimestres civils suivants pour lesquels il n'y a pas d'année de référence).

Toutes les catégories de travailleurs indépendants pensionnés telles que reprises dans le nouvel article 13 de l'arrêté royal n°38 y sont reprises.

Il n'est plus nécessaire – puisqu'il n'y a à présent plus de différence en matière de pourcentage de cotisation durant les différentes périodes du début d'activité – de faire une distinction entre, d'abord, la période allant jusqu'au dernier trimestre de la première année civile qui comprend quatre trimestres d'assujettissement, et ensuite la période comprenant les quatre trimestres civils suivants, et enfin la période comprenant les trimestres civils suivants pour lesquels il n'y a aucune année de référence.

Art. X+5.

Cet article comprend une modification de l'article 17, § 2, de nature technique rendue nécessaire par la modification susmentionnée de l'article 13 relatif au régime des cotisations pour les travailleurs indépendants pensionnés.

Art. X+6.

Cet article comprend une modification de l'article 17*bis* de nature technique rendue nécessaire par la modification susmentionnée de l'article 13*bis* relatif aux cotisations dues en début d'activité.

Art. X+4.

Dit artikel vervangt en vereenvoudigt op legistiek vlak de bepalingen van artikel 13*bis*, § 2, van het koninklijk besluit nr. 38 inzake de door de diverse bijdragecategorieën verschuldigde bijdragen in geval van begin van bezigheid (vanaf het eerste kwartaal tot en met het laatste kwartaal van het derde volledige jaar, desgevallend verlengd met de volgende kalenderkwartalen waarvoor geen refertejaar is).

Alle categorieën van gepensioneerde zelfstandigen zoals opgenomen in het nieuwe artikel 13 koninklijk besluit nr. 38 worden erin opgenomen.

Het is daarbij niet langer noodzakelijk – nu er geen verschil meer bestaat inzake bijdragepercentages tijdens de verschillende periodes van begin van bezigheid – een onderscheid te maken tussen ten eerste de periode tot en met het laatste kwartaal van het eerste kalenderjaar dat vier kwartalen onderwerping omvat, ten tweede de periode met de volgende vier kalenderkwartalen en tenslotte de periode met de volgende kalenderkwartalen waarvoor geen refertejaar is.

Art. X+5.

Dit artikel bevat een wijziging van technische aard in artikel 17, § 2, die noodzakelijk is ingevolge de hogergenoemde wijziging van artikel 13 betreffende de bijdrageregeling voor gepensioneerde zelfstandigen.

Art. X+6.

Dit artikel bevat een wijziging van technische aard in artikel 17*bis* die noodzakelijk is ingevolge de hogergenoemde wijziging van artikel 13*bis* betreffende de bijdragen verschuldigd bij begin van bezigheid.

CHAPITRE 2. – Modifications de la loi-programme du 24 décembre 2002

Art. X+7.

Cet article modifie les définitions de « travailleur indépendant », « conjoint aidant » et « aidant » et précise ce qu'il faut entendre par ces termes dans le cadre de la législation sur la pension complémentaire libre. Ces modifications techniques sont nécessaires par la modification susmentionnée des articles 13 et 13*bis*.

CHAPITRE 3. – Modifications de la loi du 18 février 2018 portant des dispositions diverses en matière de pensions complémentaires et instaurant une pension complémentaire pour les travailleurs indépendants personnes physiques, pour les conjoints aidants et pour les aidants indépendants

Art. X+8.

Cet article modifie les définitions de « travailleur indépendant », « conjoint aidant » et « aidant » et précise ce qu'il faut entendre par ces termes dans le cadre de la législation sur la pension complémentaire libre. Ces modifications techniques sont nécessaires par la modification susmentionnée des articles 13 et 13*bis*.

CHAPITRE 4. – Modification de la loi-programme du 26 décembre 2022

Art. X+9.

Cet article comprend une modification de nature technique rendue nécessaire par la modification susmentionnée de l'article 13*bis* relatif aux cotisations dues en début d'activité.

CHAPITRE 5. – Modifications de la loi du 31 mai 2023 instaurant un cadre temporaire de crise de droit passerelle en cas de situations

HOOFDSTUK 2. – Wijzigingen van de programmawet van 24 december 2002

Art. X+7.

Dit artikel past de definities van 'zelfstandige', 'meewerkende echtgenoot' en 'helper' aan en wat onder deze begrippen dient te worden verstaan in het kader van de wetgeving inzake vrije aanvullende pensioenen. Deze technische wijzigingen zijn noodzakelijk ingevolge de hogergenoemde wijziging van de artikelen 13 en 13*bis*.

HOOFDSTUK 3. – Wijzigingen van de wet van 18 februari 2018 houdende diverse bepalingen inzake aanvullende pensioenen en tot instelling van een aanvullend pensioen voor de zelfstandigen actief als natuurlijk persoon, voor de meewerkende echtgenoten en voor de zelfstandige helpers

Art. X+8.

Dit artikel past de definities van 'zelfstandige', 'meewerkende echtgenoot' en 'helper' aan en wat onder deze begrippen dient te worden verstaan in het kader van de wetgeving inzake aanvullende pensioenen. Deze technische wijzigingen zijn noodzakelijk ingevolge de hogergenoemde wijziging van de artikelen 13 en 13*bis*.

HOOFDSTUK 4. – Wijziging aan de programmawet van 26 december 2022

Art. X+9.

Dit artikel bevat een wijziging van technische aard die noodzakelijk is ingevolge de hogergenoemde wijziging van artikel 13*bis* betreffende de bijdragen verschuldigd bij begin van bezigheid.

HOOFDSTUK 5. – Wijzigingen van de wet van 31 mei 2023 tot invoering van een tijdelijk crisiskader overbruggingsrecht in geval van

d'urgence et modifiant la loi-programme du 26 décembre 2022

Art. X+10.

Cet article modifie l'intitulé en néerlandais de la loi du 31 mai 2023 instaurant un cadre temporaire de crise de droit passerelle en cas de situations d'urgence et modifiant la loi-programme du 26 décembre 2022. En effet, l'intitulé mentionne par erreur la loi-programme du 26 décembre 2023 au lieu de la loi-programme du 26 décembre 2022.

Art. X+11.

Cet article comprend des modifications de nature technique rendues nécessaires par la modification susmentionnée des articles 13 et 13*bis*.

CHAPITRE 6. – Disposition d'entrée en vigueur et transitoire

Art. X+12.

Cet article détermine que les articles de ce titre entrent en vigueur le 1er juillet 2025 et sont applicables aux cotisations dues à partir du troisième trimestre de l'année 2025.

noodsituaties en tot wijziging van de programmawet van 26 december 2023

Art. X+10.

Dit artikel wijzigt het Nederlandstalige opschrift van de wet van 31 mei 2023 tot invoering van een tijdelijk crisiskader overbruggingsrecht in geval van noodsituaties en tot wijziging van de programmawet van 26 december 2023. Deze maakt immers foutief melding van de programmawet van 26 december 2023 in plaats van de programmawet van 26 december 2022.

Art. X+11.

Dit artikel bevat wijzigingen van technische aard die noodzakelijk zijn ingevolge de hogergenoemde wijziging van de artikelen 13 en 13*bis*.

HOOFDSTUK 6. – Inwerkingtredings- en overgangsbepaling

Art. X+12.

Dit artikel bepaalt dat de artikelen van deze titel in werking treden op 1 juli 2025 en van toepassing zijn op de bijdragen verschuldigd vanaf het derde kwartaal van 2025.